

Šifra kandidata:
A jelölt kódszáma:

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK
TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

GEOGRAFIJA FÖLDRAJZ

≡≡≡ Izpitna pola 2 ≡≡≡
2. feladatlap

Obča geografija – Geografija Slovenije in Madžarske
Általános földrajz – Szlovénia és Magyarország földrajza

Torek, 6. junij 2017 / 90 minut
2017. június 6., kedd / 90 perc

*Dovoljeno gradivo in pripomočki: Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Izpitni poli je priložena barvna priloga.
Engedélyezett segédeszközök: a jelölt töltőtollat vagy golyóstollat hoz magával.
A feladatlap egy Színes mellékletet is tartalmaz.*

SPLOŠNA MATURA
ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

Navodila kandidatu so na naslednji strani.
A jelöltnek szóló útmutató a következő oldalon olvasható.

*Ta pola ima 16 strani (1–16), od tega 3 prazne. Barvna priloga ima 2 strani (17–18).
A feladatlap 16 oldalas (1–16), ebből 3 üres. A Színes melléklet terjedelme 2 oldal (17–18).*

© Državni izpitni center
Vse pravice pridržane.

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na prvi strani).

Izpitna pola vsebuje 25 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**. Odgovarjajte v obliki povedi in ne le z besedo ali besedno zvezo. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

ÚTMUTATÓ A JELŐLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát a feladatlapon első oldalának jobb felső sarkában levő keretbe!

A feladatlapon 25 feladatot tartalmaz. Összesen 50 pont érhető el. A feladatlapon a feladatok mellett feltüntettük az elérhető pontszámot is.

Válaszait töltőtollal vagy golyóstollal írja a feladatlapon erre kijelölt helyére, **a kereten belülre!** Válaszoljon mondat formájában, ne csak szavakkal vagy szó szerkezetekkel! Olvashatóan írjon! Ha tévedett, a leírtat húzza át, majd válaszát írja le újra! Az olvashatatlan megoldásokat és a nem egyértelmű javításokat 0 ponttal értékeljük.

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk!

M 1 7 1 5 0 1 5 2 M 0 3

Prazna stran

Üres oldal

OBRNITE LIST.
LAPOZZON!

V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon! V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon! V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon!

Obča / Általános földrajz

1. K vsakemu opisu v preglednici napišite ustrezen tip podeželskega naselja.

Írja be a táblázatban található leírásokhoz a megfelelő vidéki település típusát.

Opis Leírás	Tip podeželskega naselja Vidéki település típusa
Manjše naselje, ki je poleg samotnih kmetij značilno za hribovje. <i>Kisebb település, amely a magányos gazdaságokon kívül a középhegységekre jellemző.</i>	
Najpogostejša oblika sklenjenih naselij, pri kateri so hiše razporejene brez reda. <i>A csoportos vagy zsúfolt települések közt a legelterjedtebb, ahol a házak szabálytalanul állnak.</i>	

(2 točki/pont)

2. Napišite prevladujočo mestotvorno funkcijo, ki jo prikazuje slika 6 na barvni prilogi, in obkrožite mestno četrt, ki je v ospredju slike.

Nevezze meg azt a városalapító funkciót, amely a Színes melléklet 6. sz. képén van ábrázolva, valamint karikázza be azt a városnegyedet, amely a kép első részén látható.

Mestotvorna funkcija / Városalapító funkció: _____

Mestna četrt / Városnegyed:

poslovno središče
üzleti központ

stanovanjska
lakónegyed

izobraževalna
oktatási negyed

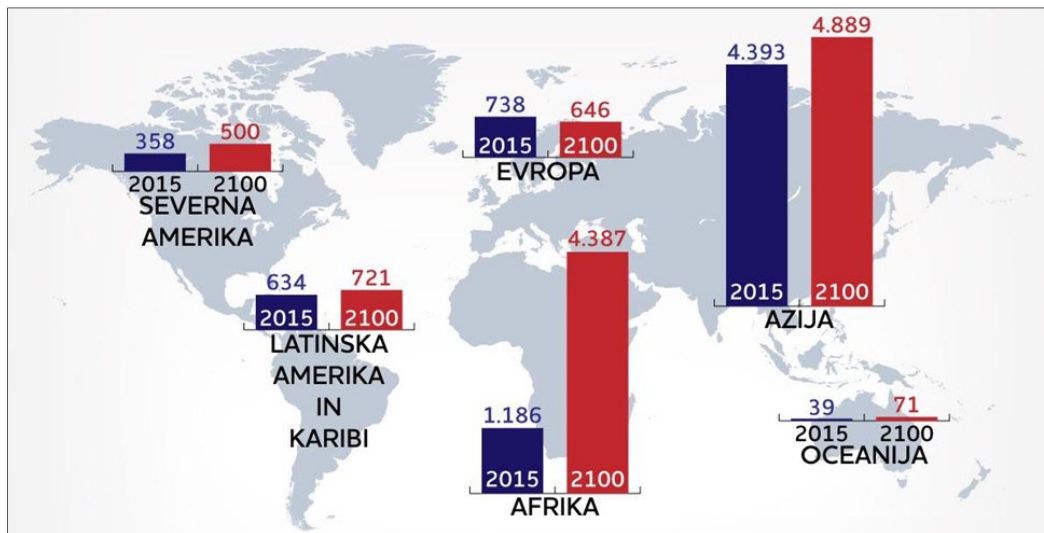
trgovska
kereskedelmi

(2 točki/pont)

3. Slika 1 prikazuje projekcijo spreminjanja števila prebivalcev v regijah po svetu med letoma 2015 in 2100. Opišite vzrok za predvideno spremembo števila prebivalcev v Evropi. Obkrožite DA, če je trditev o afriškem prebivalstvu pravilna, oziroma NE, če je napačna.

Az 1. sz. kép a világ népességszám-változásának előrejelzését ábrázolja 2015 és 2100 között. Röviden írja le Európa várható lakosságszám-változásának okát. Karikázza be az IGEN szót, ha az afrikai lakosságról szóló állítás helyes, illetve a NEM szót, ha az helytelen.

Slika 1 / 1. sz. kép

(Prirejeno po: http://psn.sdn.si/sn/img/s975x650/15/223/635748997651286549_populacija_svet_prebivalstvo_1200.jpg. Pridobljeno: 25. 10. 2015.)

Opis / Leírás: _____

Na porast števila prebivalcev v Afriki bodo odločilno vplivale migracije.

Afrikában a népességszám növekedését a migrációk lényegesen befolyásolni fogják.

DA / IGEN

NE / NEM

(2 točki/pont)

4. Iz legende na sliki 7 na barvni prilogi izpišite gostoto prebivalcev na Aljaski in napišite podnebni dejavnik, ki odločilno vpliva na gostoto poselitve na tem območju.

A Színes melléklet 7. sz. képén található jelkulcsból írja ki Alaszka népsűrűségét, és nevezze meg azt az éghajlati tényezőt, amely lényegesen befolyásolja a népsűrűséget ebben a térségben.

Gostota prebivalcev / Népsűrűség: _____

Podnebni dejavnik / Éghajlati tényező: _____

(2 točki/pont)

5. Z opisom vzroka in posledice pojasnite gospodarsko in demografsko posledico suburbanizacije v podeželskih naseljih v bližini mest.

Ok-okozati összefüggéssel magyarázza meg a szuburbanizáció gazdasági és demográfiai következményét azokon a vidéki településeken, amelyek a városhoz közeli térségben vannak.

Gospodarska posledica / *Gazdasági következmény:* _____

_____

_____

Demografska posledica / *Demográfiai következmény:* _____

_____

_____

(2 točki/pont)

Slovenija 1 / Szlovénia 1

6. Imenujte vremenotvorno središče, ki nastane nad Azorskim otočjem, in ugotovite njegov vpliv na temperature in oblačnost v Sloveniji tako, da obkrožite pravilna odgovora.

Nevezze meg azt az időjárás akcióközpontot, mely az Azori-szigetek fölött alakul ki, valamint állapítsa meg hatását a hőmérsékletekre és a felhősödésre Szlovéniában oly módon, hogy karikázza be a két helyes választ.

Vremenotvorno središče / Időjárás akcióközpont:

Temperature: Hőmérsékletek:	nizke alacsonyak	srednje közepesek	visoke magasak
Oblačnost: Felhősödés:	jasno derült	delno oblačno részlegesen felhős	oblačno felhős

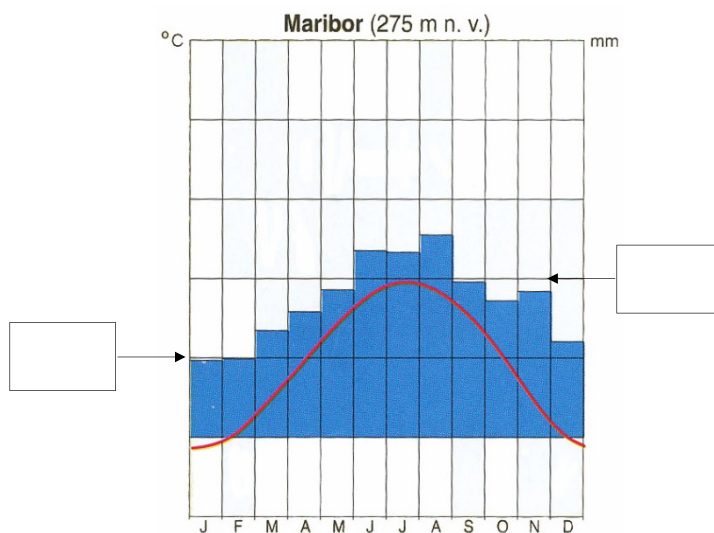
(2 točki/pont)

7. Slika 2 prikazuje podnebne značilnosti Maribora. V pravokotnika vpišite ustrezno vrednost za temperature in ustrezno vrednost za padavine. Izbirajte med naslednjimi vrednostmi:

A 2. sz. kép Maribor éghajlati jellemzőit ábrázolja. Írja a négyzetekbe az odaillő hőmérsékletet és csapadékmennyiséget. A következő adatokból válasszon:

temperature / hőmérsékletek: 0 °C, 5 °C, 10 °C, 15 °C, 20 °C,

padavine / csapadékok: 50 mm, 100 mm, 150 mm, 200 mm.

Slika 2 / 2. sz. kép

(Prirejeno po: Senegačnik, J., in drugi, 2000: Živim v Sloveniji, Geografija za 8. razred OŠ, str. 27. Modrijan. Ljubljana)

(2 točki/pont)

8. Obkrožite črki pred pravilnima trditvama.

Karikázza be a két igaz állítás előtti betűt.

- A V Ljubljani je glavni padavinski višek poleti, letna količina padavin pa je višja kakor v Lendavi.
Ljubljanában a csapadékok többsége nyáron esik, az éves csapadékmennyiség pedig magasabb, mint Lendván.
- B V gorskem podnebjju, ki se pojavlja tudi na najvišjih delih nekaterih Visokih dinarskih planot, so povprečne mesečne temperature vse leto nižje kakor drugod.
A hegyvidéki éghajlatnál, mely a Magas-dinári-fennsíkok néhányánál a legmagasabb részeken is megtalálható, az átlagos havi hőmérsékletek egész éven át alacsonyabbak, mint máshol.
- C Razlika v povprečni letni temperaturi je večja med Portorožem in Triglavom kakor med Portorožem in Mursko Soboto.
Az átlag éves hőmérsékletek közti különbség nagyobb Portorozs és a Triglav közt, mint Portorozs és Murszombat közt.
- D V jugozahodni Sloveniji je največ padavin pozimi, spomladanske temperature so višje od jesenskih.
Délnyugat-Szlovéniában a legtöbb csapadék télen esik, a tavaszi hőmérsékletek magasabbak az őszinél.

(2 točki/pont)

9. S pomočjo slike 8 na barvni prilogi razložite, zakaj v taki vremenski situaciji v Sloveniji pogosto piha burja. V razlago mora biti smiselno vključena smer burje.

A Színes melléklet 8. sz. képe segítségével magyarázza meg, az ilyen időjárási viszonyok közt Szlovéniában miért fúj gyakran a bóra. A magyarázatba értelemszerűen vonja be a bóra irányát.

(2 točki/pont)

10. Glede na sliko 8 na barvni prilogi se bo ciklon iznad Atlantskega oceana pomaknil proti vzhodu. Pojasnite vpliv tega premika na spremembo temperatur v Sloveniji.

A Színes melléklet 8. sz. képe szerint az Atlanti-óceán fölötti ciklon kelet felé fog vonulni. Magyarázza meg ennek a vonulásnak a hatását a hőmérsékletek változására Szlovéniában.

(2 točki/pont)

Slovenija 2 / Szlovénia 2

11. Med razmestitvenimi dejavniki industrije obkrožite dva, ki sta najbolj vplivala na razvoj tekstilne industrije v Murski Soboti.

Az ipartelepítő tényezők közül karikázza be azt a kettőt, amelyek leginkább befolyásolták a textilipar fejlődését Muraszombatban.

energijski vir
energiaforrás

politika policentričnega razvoja
a policentrikus fejlődés politikája

surovine
nyersanyagok

delovna sila
munkaerő

promet
közlekedés

(2 točki/pont)

12. Opišite dva različna negativna vpliva na okolje, ki ju poleg hrupa povzroča vetrna elektrarna.

Írjon le két különböző negatív környezeti hatást a zajon kívül, amelyet a szélerőmű okoz.

1 _____

_____

2 _____

_____

(2 točki/pont)

13. Imenujte prometno povezavo, ki je omogočila hiter razvoj premogovništva v Črnem revirju v drugi polovici 19. stoletja.

Nevezze meg azt a közlekedési összeköttetést, amely lehetővé tette a szénbányászat fejlődését a »Fekete körzetben« a 19. század második felében.

_____

(1 točka/pont)

14. Pojasnite dve demografski posledici, ki ju je v največjih naseljih Črnega revirja povzročilo premogovništvo.

Magyarázzon meg két demográfiai következményt, amelyet a »Fekete körzet« legnagyobb településein a szénbányászat okozott.

1 _____

_____

_____

2 _____

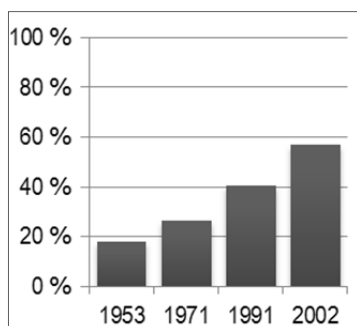
_____

_____

(2 točki/pont)

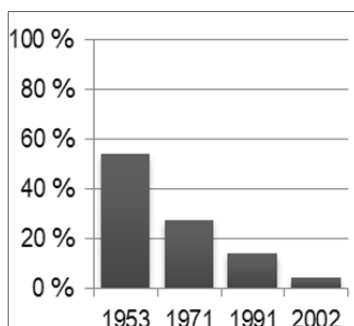
15. Na slikah 3, 4, 5 je prikazano spreminjanje deleža zaposlenih v primarnem sektorju, sekundarnem sektorju in storitvenih dejavnostih med letoma 1953 in 2002 v Sloveniji. Izpišite številko slike, ki prikazuje spreminjanje deleža zaposlenih v sekundarnem sektorju. Z opisom vzroka in posledice pojasnite spreminjanje deleža zaposlenih v tem sektorju po letu 1991.

A 3., 4. és 5. sz. képeken a foglalkoztatottak arányának változása van ábrázolva a primer, szekunder és szolgáltatási szektorban 1953 és 2002 között Szlovéniában. Írja ki annak a képnek a számát, amely a szekunder szektorban foglalkoztatottak arányát ábrázolja. Ok-okozati összefüggéssel magyarázza meg az ebben a szektorban foglalkoztatottak arányának változását 1991 után.

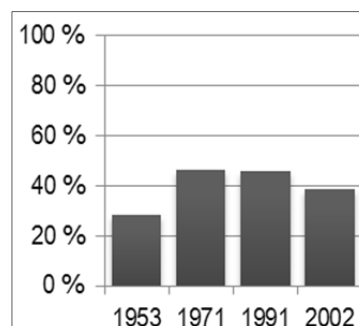
Slika 3 / 3. sz. kép

(Prirejeno po: <https://www.stat.si/popis2002/gradivo/popisna.pdf>. Pridobljeno 25. 11. 2015.)

Slika 4 / 4. sz. kép

(Prirejeno po: <https://www.stat.si/popis2002/gradivo/popisna.pdf>. Pridobljeno 25. 11. 2015.)

Slika 5 / 5. sz. kép

(Prirejeno po: <https://www.stat.si/popis2002/gradivo/popisna.pdf>. Pridobljeno 25. 11. 2015.)

Številka slike / A kép száma: _____

Pojasnitev / Magyarázat: _____

_____

_____

(3 točke/pont)

Magyarország 1 / Madžarska 1

16. *Magyarország egyik legfontosabb turisztikai nevezetessége a Balaton.*

Ena od najpomembnejših turističnih znamenitosti Madžarske je Blatno jezero.

Mely magyarországi nagytáj határos a Balatonnal?

Na katero makroregijo Madžarske meji Blatno jezero?

Északon / Na severu: _____

Délen / Na jugu: _____

Mi a neve a tó vizét tápláló folyónak?

Katera reka prinaša v jezero največ vode?

_____

(2 pont/točki)

17. *Az északi partnál a Bakony-hegység emelkedik a tó fölé. Bár évente 600–800 mm csapadék is esik a hegységben, mégsem alakulhatott ki gazdag felszíni vízhálózat. Magyarozza meg ennek fő okát!*

Nad severne obale Blatnega jezera se dviga sredogorje Bakony. Čeprav je povprečna letna količina padavin v sredogorju od 600 do 800 mm, je površinsko hidrografsko omrežje manj razvito. Razložite zakaj.

_____
_____
_____

(2 pont/točki)

18. *Figyelmesen olvassa el a következő mondatokat, és írja a mondat előtti vonalra az IGEN szót, amennyiben helyes az állítás, illetve a NEM szót, ha nem az!*

Pozorno si preberite naslednje trditve in napišite na črto pred stavki besedico DA, če je trditev pravilna, oziroma NE, če je napačna.

_____ *A Dunántúli-középhegység nagytáj határos Szlovéniával.*
Makroregija Prekodonavsko sredogorje meji na Slovenijo.

_____ *Keszthely a Balaton partján található város.*
Keszthely je mesto, ki leži na obalah Blatnega jezera.

_____ *A Balatoni riviéra a déli part fontos idegenforgalmi térsége.*
Pomembno turistično območje na južnih obalah Blatnega jezera je »Balatoni riviera«.

_____ *Hévízen és Balatonfüreden gyógyvízforrások is növelik a turistaforgalmat.*
Turistični promet povečujejo tudi termalni vreli v krajih Hévíz in Balatonfüred.

_____ *Siófok a Balaton-part legnagyobb városa.*
Največje mesto na obalah Blatnega jezera je Siófok.

(2 pont/točki)

19. Magyarország első tájvédelmi körzete a Tihanyi-félsziget volt. Ma a Balaton-felvidéki Nemzeti Parkhoz tartozik.

Najstarejše naravovarstveno območje Madžarske je polotok Tihany. Danes je del Narodnega parka Balaton-felvidék.

Sorolja fel a Nemzeti Park még két védett természeti értékét.

Navedite še dve pokrajini, ki sta del varovanega območja parka.

1 _____

2 _____

Nevezze meg azt a Ramsari Egyezmény hatálya alá tartozó vizes élőhelyet, amely a Balaton nyugati részén található.

Imenujte mokrišče, ki spada pod okrilje Ramsarskega sporazuma in ki ga najdemo na zahodnem delu Blatnega jezera.

_____ (2 pont/točki)

20. Röviden írja le, a civilizáció mely ártalmait okozták a Balaton és különösen a Keszthelyi-öböl vízminőségének romlását, és magyarázza meg, hogyan javították a fennálló helyzetet.

Na kratko opišite škodljive civilizacijske vplive na kakovost vode Blatnega jezera, še posebno v zalivu Keszthely. Razložite, kako so uspeli izboljšati kakovost jezerske vode.

Leírás / Opis: _____

_____

Magyarázat / Razlaga: _____

_____

_____ (2 pont/točki)

Magyarország 2 / Madžarska 2

21. Magyarország felszínén hat nagytájat különböztetünk meg. Nézze meg a Színes melléklet 9. sz. térképét, és oldja meg a feladatot.

Madžarsko sestavlja šest makroregij. Oglejte si sliko 9 na barvni prilogi in rešite nalogo.

Karikázza be azt a nagytájat, amelyik a Tiszántúl térségét alkotja.

Obkrožite makroregijo, ki ji v celoti pripada Prekötisje:

Északi-középhegység

Dunántúli-dombság

Alpokalja

Alföld

Dunántúli-középhegység

Kisalföld

Írja le, melyik három nagytájhoz tartoznak a Balaton partjai.

Napišite, katerim trem makroregijam pripadajo obale Blatnega jezera.

Északon / Na severu: _____

Délen / Na jugu: _____

Keleten / Na vzhodu: _____

(2 pont/točki)

22. Hasonlítsa össze az Alpokalja és az Alföld növényzetét úgy, hogy az alábbi leírások betűjelét írja a táblázat megfelelő helyére.

Primerjajte rastlinstvo makroregij Alpokalja in Alföld tako, da napišete ustrezne črke spodnjih opisov na pravo mesto v preglednici.

A gyakoriak a fenyvesek
pogosti so iglavci

D jellegzetessége a füves puszta
travnata »puszta« je njeno značilno
rastlinstvo

B az erdők aránya 7–9 %
razmerje gozdov je od 7 do 9 %

E sok a szelídgesztenye, a tölgy és a bükk
veliko je domačega kostanja, hrasta in
bukve

C elterjedt a ciklámen, a páfrány
razširjene so ciklame in praproti

F megfelelő öntözéssel rizst is termelhetnek
ob primernem namakanju lahko pridelujejo
tudi riž

Alpokalja	
Alföld	

(2 pont/točki)

23. *Magyarország területén sokféle talajtípus alakult ki.*

Na območju Madžarske je razvitih več tipov prsti.

*Melyik két talaj jelenti a legtermékenyebb talajtípust Magyarországon?
Katera dva tipa prsti sta najrodovitnejša na Madžarskem?*

Az Alföldön / Na območju Alfölda: _____

A dombvidékeken / V gričevnatih predelih: _____

*Melyik tápanyagokban szegény talaj van elterjedve a fenyőerdők alatt?
Kateri tip prsti je razširjen pod iglastim gozdom?*

_____ (2 pont/točki)

24. *Az éghajlat fontos talajképző tényező. Írja le a kontinentális éghajlatot két éghajlati elem felhasználásával.*

Podnebje je pomemben pedogenetski dejavnik. Z uporabo dveh podnebnih elementov opišite celinsko podnebje.

1 _____

_____

2 _____

_____ (2 pont/točki)

25. *Az aszályos területeken kisebb-nagyobb foltokban előfordul a magas sótartalmú szikes talaj. Milyen növényzet jellemzi ezeket a tájakat, és melyik mezőgazdasági ágazatra alkalmasak ezért?*

Na sušnih območjih je v različno velikih predelih možno najti slano prst. Katero rastlinstvo je razširjeno na teh območjih in za katero kmetijsko panogo so ta območja zato primerna?

Növényzet / Rastlinstvo: _____

Mezőgazdasági ágazat / Kmetijska panoga:

_____

_____ (2 pont/točki)

V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon! V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon! V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon!

Prazna stran

Üres oldal

Prazna stran

Üres oldal

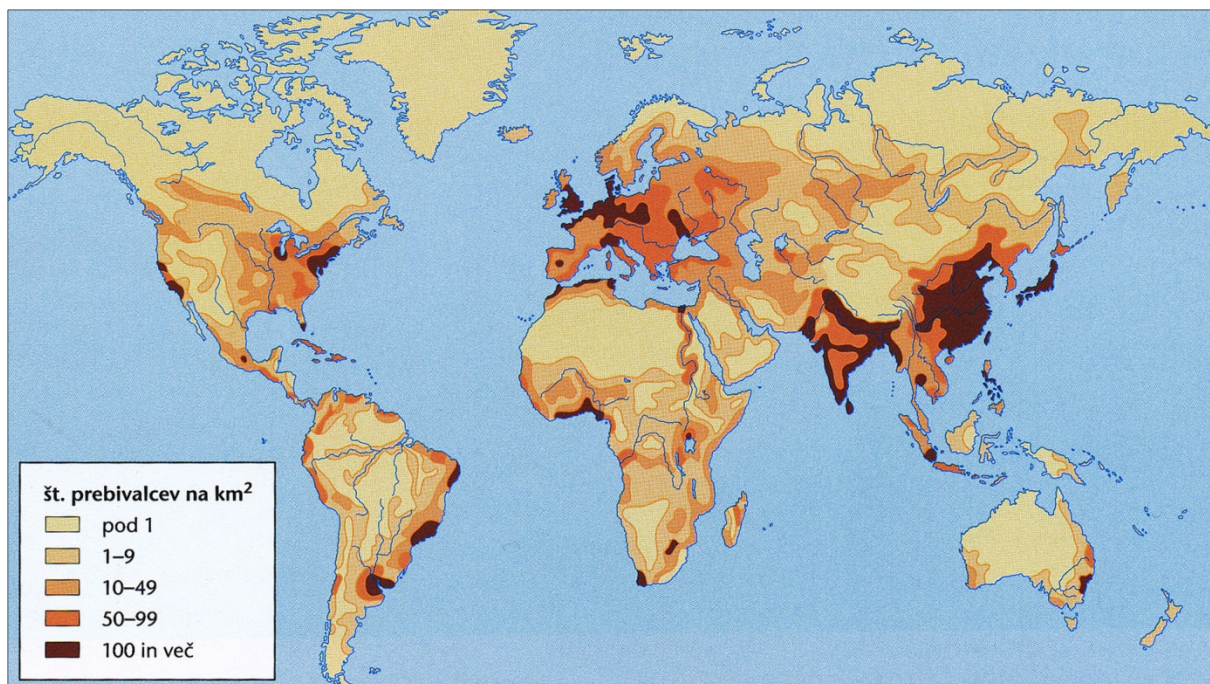
M 1 7 1 5 0 1 5 2 M 1 7

Barvna priloga (k Izpitni poli 2) / Színes melléklet (a 2. feladatlaphoz)

Slika 6 / 6. sz. kép

(Vir: http://img18.rajce.idnes.cz/d1802/3/3581/3581800_0c76b639203fe3e22b37a6cf3abf3a2f/images/P1040988.JPG.
Pridobljeno: 25. 10. 2015.)

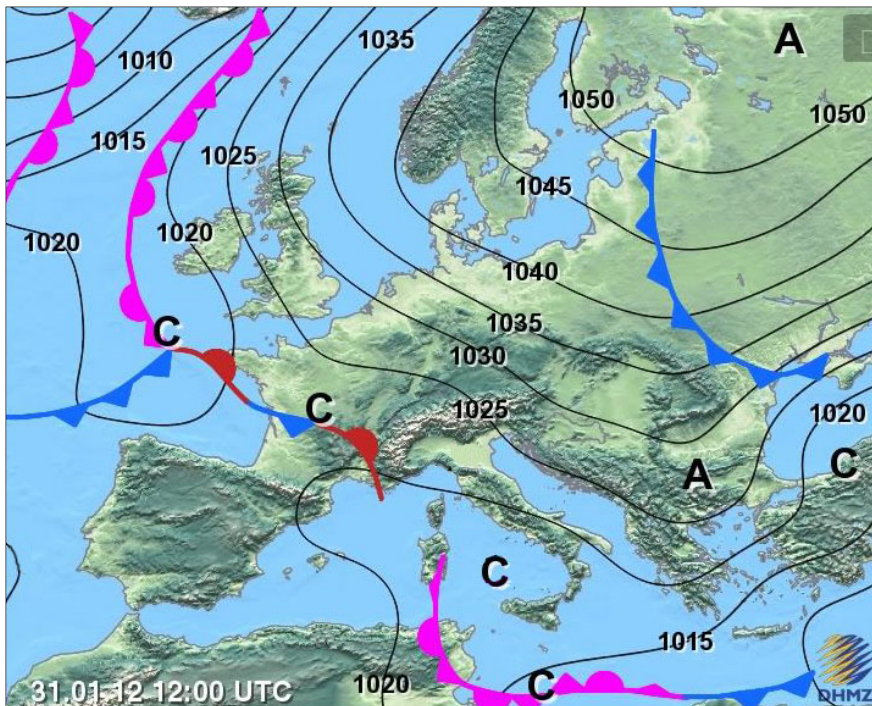

Slika 7 / 7. sz. kép

(Vir: Senegačnik, J., in drugi, 2012: Obča geografija za 1. letnik gimnazij, str. 138. Modrijan. Ljubljana)

V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon!

Slika 8 / 8. sz. kép

(Vir: http://i96.photobucket.com/albums/l189/meteoephlin/trash/web_fronte_sutra12-8.jpg. Pridobljeno: 25. 12. 2015.)

Slika 9 / 9. sz. kép

(Vir: Szentirmainé B. M., 2007: Földrajz, Apáczai Kiadó, str. 48. Celldömölk.)